

инвестиции направляются не только на строительство и торговлю как раньше, но теперь и на освоение природных ресурсов.

В заключение коснемся возможности развития южнокорейско-казахстанских отношений по пути взаимного дополнения. С ростом экономических масштабов предполагается расширение отрасли. На ближайшее время ожидается акцентирование Республикой Корея на инвестиционной политике. Здесь необходимо отметить: весьма часты случаи, когда она страдала недостаточностью анализа безадресного капиталовложения, осуществлявшегося без конкретизации объектов финансового вливания, по расхожему принципу "не спрашивай". Сегодня, по прошествии семнадцати лет можно сказать: единственная корпорация, эвакуировавшаяся с казахстанского рынка без ущерба после инвестирования, – это "Самсунг" ("Казахмыс"). Основа экономической теории – прибыль прежде всего. Каждой из сторон было бы выгодно, чтобы взаимоотношения развивались на базе капиталовложения, соответствующего теории рынка, и служили бы удобствием для прогресса обоюдных связей.

Разумеется, нельзя допустить, чтобы прибыль получал только инвестор – за то, что он вложил деньги. Взаимовыгодное развитие –

вот путь к обоюдному благоприятствованию и равенству. Для прогресса отношений между Казахстаном и Кореей важен не только политический обмен, но и связи образовательных учреждений друг с другом и дружеские инвестиции предприятий. Совместное продвижение по пути развития и научно-образовательных кругов, и правительства, и предприятий – вот основная ось будущности обеих стран.

1. Отчёт за 2008 год организации по международному сотрудничеству Республики Корея KOTRA (www.kotra.or.kr)
2. Ким Г.Н. «Ханин иджу ёкса» (История иммиграции корейцев), изд. «Пакёнса», г. Сеул, Республика Корея, 2005.
3. Чо Донг Голь «Историки и история Кореи» 2-том, изд. «Чанчакквапипёнса», Сеул, Республика Корея, 1994.
4. Ким Хак Чжон «Культура промышленности Кореи», изд. «Пакёнса», г. Сеул, Республика Корея, 2004.
5. О Вон Чоль «Строение экономики по-корейски», изд. «Киакёнчжёнгусо», Сеул, 1996.
6. «Культура Кореи», изд. «Исследовательский центр корейской культуры», Сеул, 2005.

2 - б о л і м Ф И Л О Л О Г И Я

Р а з д е л 2 Ф И Л О Л О Г И Я

Бигелдиева М.М.

ҚАЗАҚ ЖӘНЕ ТҮРІК ӘЙЕЛ ЕСІМДЕРІНІҢ СЕМАНТИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Қазақ антропонимдерінің барлығы дерлік ұлт болмысын білдірумен қатар, халықтың діни дүниетанымы мен ат қоюға байланысты түрлі наным-сенімдерінен, әдет-ғұрыптары және салт-дәстүрлерінен лингвомәдени ақпарат береді. Ырымшыл халқымыз нәрестеге есім берерде халқымызда қалыптасқан түрлі сенімдерді басшылыққа алады.

Балаға ат қою не есім таңдап берудің жолдары көп. Әрбір есім кездейсоқ таңдала салмайды. Олардың әрқайсысына артылатын үміт, жүктелетін жүк болады.

Есім қояр кезде сол есім беретін ата-ананың, не отбасы үлкендерінің сол сәттегі сезімдері, сенімдері, сағыныштары, арман мен тілектері, үміт пен аңсаған нәрселерінің және де ең бастысы қалыптасқан салт-дәстүрдің елеулі әсері болатыны сөзсіз.

Бала туар тумас бірінші болып атқарылатын іс ол балаға ат қою ісі. Түрік халқында қалыптасқан салттың бірі кіндік ат (*göbek ismi*) қою. Ең алдымен бала дүниеге келгеннен кейін кіндігін кескен кісі сол сәтте кіндік атын қояды. Кіндік ат ретінде Алланың аттарынан, пайғамбарлардың есімі мен олардың жақындарының атын, қасиетті кітаптарда кездесетін есімдер мен ұлы кісілердің есімдерін беріп отырады /1, 132/.

Көп жағдайда кіндік аты ретінде ер балаға Mehmet, қыз балаға Fatma есімдерін береді. Бұл баланың ең бірінші есімі болып есептеледі /2, 173/. Осыдан кейін балаға өз ресми атын береді.

І. Başgöz баланың ресми аты ретінде көп жағдайда атасының есімін не әкесі жағынан туыстарының есімі берілетіндігін, сәйкесінше нағашы туыстарының есімінің өте аз берілетіндігін айтады /3, 220/.

Түрік тіліндегі есімдердің семантикалық классификациясы толық жүйеге келтіріліп зерттелмеген. Тек қана келесідей мақаларда біршама қарастырылған Işıl Altun «Kandıra

Türkmenlerinde Doğum, Evlenme ve Ölüm» /2/, Alaattin Uca «TÜRK TOPLUMUNDA AD VERME GELENEĞİ» /4/. Бұл мақалаларда негізінен ат қою және соған байланысты салт-дәстүрлер қарастырылған.

Түркі тіліндегі жалқы есімдердің толық әрі жүйелі лексико-семантикалық классификациясын алғаш болып Л. Рашони жасаған /5/. Ғалым еңбегінің маңыздылығы оның есімдерді беру уәжілігіне байланысты жүйелендіруі. Алайда, осы жүйені жасау кезінде ғалым тек кітаптарға негізделген /6, 95/. Біз төмендегі жүйемізді осы күнге дейін жасалған зерттеулер негізінде құрастырып отырмыз.

Кейін В.А. Никонов Л. Рашони және тағы басқа ғалымдардың жүйесіне сүйене отырып түркі халықтары есімдердің семантикалық жүйесін жасаған /6, 96/.

Қазақ есімдерінің семантикалық жүйесін Т. Жанұзақов жасады /7, 23-26/. Осы жүйеге сүйене отырып қарастырылып отырған екі тілдегі әйел есімдердің семантикалық жүйесін төмендегідей қылып жасадық.

І. Тілек, ниетке байланысты (дезидеративтер);

1) нәрестеге бақыт тілеумен байланысты есімдер: *Бақыт (Бахыт), Бақытгүл, Бақытжан, Ауşe, Bahtiyar, Mesude, Saadet*.

2) қыз баланың көркем де көрікті, ажарлы да сұлу болуын тілеуге байланысты қойылатын есімдер: *Айсұлу, Күнсұлу, Әсем, Әдемі, Көркем, Ажар, Melâhat, Naime, Nermin, Özgen, Afife, Esma*.

3) сәби мәдениетті, сыпайы, мінезі жақсы болсын деген тілекпен қойылатын есімдер *Жібек, Мақпал, Барқыт, Hilmiye, İffet, Mihriban, Nazmiye, Benhane, Nezaket*.

4) бала ақылды болсын деген тілекпен қойылатын есімдер: *Ақыл, Ақылғайша, Әлима, Дана, Данагүл, Парасат, Lebibe, Münevver, Alime, Bilge, Fehmiye, Derya*.

5) ата-ананың өздеріне тілек-ниетін білдіретін (келесі баланың ұл не қыз болуын қалаумен байланысты есімдер және баланың тірі қалуын тілеу мақсатында туған есімдер) есімдер. Ежелгі түркі халықтары есімнің қасиетті күшіне сенген. Бұған түрлі наным-сенімдерге байланысты туындаған есімдер дәлел бола алады. В.А. Гордлевский осы дәстүр туралы былай дейді: «Когда над семьей разряжается несчастье, мысль мусульманина инстинктивно обращается назад, и он ищет себе заступничества, в борьбе с судьбой, в старых верованиях. Это ощущается на выборе имени в семье, где дети умирают. Для сохранения ребенка родители дают новорожденному – безразлично, мальчику или девочке – имена: Яшар (он будет жить, он выживет), Дурсун (пусть устоит) или (прегнантно), Дурмуш (он устоял). Это имя, так сказать, не календарное, в общежитии вытесняет имя каноническое, мусульманское. Или, совершают фиктивную продажу ребенка, и называют его Сатылмыш (проданный). Злой дух после этого теряет силу над младенцем, который юридически составляет уже как бы собственность другого лица. Обычай распространен и среди других турецких племен» /8, 1-2/.

Баланы зарығып жүріп тапқан немесе баласы тұрмай, шетіней берген ата-ана баласының тірі қалуы үшін *Амангүл, Есенгүл, Есенай, Тұрсын, Тұрсынгүл, Қалсын, Тұрар, Тұрсынхан, Өлмесхан, Сақтаған, Тұрсынай, Dursun, Durmuş, Duran, Durdu, Yaşar, Yaşasın, Durhanım, Durcan, Ömür, Satı, Satılmış, Umut, Hayat* сияқты есімдерді береді.

Түрік халқында баласы тірі қалуы үшін берілетін тағы бір есім *Satı*. Нәресте дүниеге келгеннен кейін ата-анасы оны көп жағдайда мешіттің алдына тастайды. Оны басқа кісілер алып кетеді. Кейін баланың ата-анасы сол кісілерден баланы сатып алады. Осылайша бала біршама уақытқа болса да ата-ауыстырған болып есептеледі. Бұл салт баланың тірі қалуы үшін атқарылады /10, 116/.

Көп балалы отбасылар тағы бір баланың туылғанын қаламаса соңғы туылған нәрестеге *Yeter, Tamam, Nihayet,*

Songül сияқты есімдерді беріп отырған. Қазақ халқында мұндай салт жоқ.

Ал балаға зәру болған ата-ана *İstek, Dilek, Арман, Сағыныш, Аңсар, Аңсаргүл, Аңсағаным, Аңсаргүл* сияқты есімдерді береді.

Егер отбасында ылғи қыз туылып ұл бала жоқ болған болса, онда соңғы туылған қыз балаға содан кейін ұл болсын деген үмітпен келесідей есімдер беріледі: *Ұлболсын, Ұлжан, Ұлтуар, Ұлтуған, Ұлмекен, Ұлтай, Ұлдан, Ұлпан, Ұлбала, Жаңыл, Тойдық, Дәметкен, Қызтумас, Kıztamam, Songül, Döne, Döndü, Durkadın, Dursaliha, Nokta, Kızsonu, Gülyeter.*

Жоғарыдағы ырыммен байланысты түрік халқында қыз балаға ер бала есімін береді. Осылайша келесі бала қыз емес ұл болады деген ырым қалыптасқан. Ол есімдер келесідей болып табылады: *Oğulhan, Umithan, Dursunhan, Saadet, Kudret, Fikret, Emre* /10, 125/.

II. Нәрестенің сипатына қарай (дескриптивтер) берілетін есімдер.

1) баланың физиологиялық ерекшелігіне байланысты есімдер көбіне денесіндегі қалына, тәнінің түсіне және бет-әлпетіне байланысты келеді.

Көз – *Аякөз, Айнамкөз, Айымкөз, Айымкөзгүл, Ботакөз, Арқаркөз, Күлімкөз, Қаракөз (Қарагөз), Қаракөзайым, Көзжақсым, Gökmen;*

Қал (мең) – *Ақмеңтай, Ақмеңді, Меңқыз, Меңдіқыз, Gülsen;*

Қас – *Айқас, Кермеқас, Қаламқас, Құймақас, Сұлуқас, Karakaş;*

Шаш – *Алтыншаш, Сұлушаш, Бұрым, Сүмбілшаш;*

Тамақ – *Ақтамақ;*

Маңдай – *Аймаңдай, Ақмаңдай;*

Тырнақ – *Тырнақ;*

Ерін – *Ерінгүл;*

Білек – *Ақбілек, Ağbilek;*

Жүрек – *Ақжүрек;*

Түрік тілінде шаш маңдай, тырнақ, ерін сияқты дене мүшелеріне қатысты антропонимдер жоқ.

Тәнінің түсіне байланысты – *Айторы, Айсары (Айсара), Айымторы, Әппақ, Еркесары, Сарыгүл, Балсары, Балғара (Балқара), Қызторы, Сарықыз, Қарақыз, Қоңыр, Аққұба, Ақбала, Sevda*

(әдемі қараторы), *Sarıköz, Sarıcık, Alakız, Akkız, Karkız, Karakız, Tennur, Gülten*.

Дене бітіміне байланысты түрік тілінде *Tonbul* – томпақ мағынасына келетін есім нәрестенің томпақтығына байланысты болса, *Ақпұшық* есімі мұрнының пұшықтығына қарай берілген.

Физиологиялық және сыртқы сипатына байланысты шала туылған нәрестелерге *Шалатай, Лекер* сияқты есімдер беріліп отырса, алты саусақты балаға туылған болса оған — *Артық* есімі берілетін.

2) отбасында нешінші бала екенін білдіретін қазақ тіліндегі әйел есімі тек кенже сөзімен ғана жаалады. Оған мысал: *Кенжеқыз, Кенжеқара, Кенжегүл, Кенже, Кенжебибі, Кенжехан, Ақкенже*; түрік тілінде *İlkin* – тұңғыш балаға берілетін есім, *Ortanca* – ортаншы балаға берілетін есім, *Songül* – соңғы балаға қойылатын ат. Көріп отырғанымыздай түрік тілінде тұңғыш, ортаншы және кенже (соңғы) балаға сәйкесінше есім бар. Араб тілінен аударғанда төртінші деген мағынаны беретін *Rabia* есімі көп жағдайда өзінің тікелей мағынасында жұмсалмайды. Яғни, тек төртінші болып туылған балаға ғана емес басқа да бірінші не екінші болып туылған балаларға қойыла береді.

3) нәрестенің туылуымен байланысты жағдайларға қарай (күні, айы, жыл мезгілі, жері, ауа райына не сол кездегі ірілі-ұсақты оқиғаға байланысты).

– туылу күніне байланысты наурыз күні туылғандарға *Ақнаурыз, Bahar, Nevbahar, Baharkız* есімдері беріледі. *Arife* – мерекеден бір күн бұрынғы күн. Сәйкесінше бұл күні туылғандарға осы есім беріледі. Қазақ халқында айт күні туылғандарға *Айтгүл (Айткүл)* есімі беріледі.

Қазақ тілінде балаға аптаның қай күні туылса сол сөзден есім жасап беру салты бар. Мысалы дүйсенбі күні туылғандарға келесідей есім беріліп отырған: *Дүйсенбігүл, Дүйсекүл, Дүйсенгүл*;

Сейсенбі: *Сейсекүл, Сейсенкүл*;

Сәрсенбі: *Сәрсегүл, Сәрсенбике, Сәрсенкүл*;

Бейсенбі: *Бейсенбала, Бейсенгүл, Бейсен, Бейсенхан*;

Жұма: *Жұма, Жұмабақыт, Жұмабибі, Жұмабике, Жұмагүл (Жұмакүл), Жұмағайша, Жұмағаным, Жұмаділдә, Жұмазира, Жұмақыз, Жұмахан, Пәкжұма; Еуна*;

Жексенбі: *Жексенгүл*;

Тілімізде сенбі сөзінен жасалған есім кездеспесе, түрік халқында апта күндеріне байланысты есім беру жоқтың қасы.

– нәрестенің туылу уақытына байланысты келесідей есімдер беріледі *Sabiha* таң, таң ату уақыты, *Şafak* күн туар алды немесе күн батысындағы ала қараңғы.

– туылу мезгіліне байланысты – жыл басында туылғандарға *Yılğün, Yazgülü* жазда туылатын қыздарға берілетін есім /<http://www.karyaltd.com/isimlerrehberikiz.doc/>, *Songüz* қараша айының халық арасында қолданылатын атауы, *Sonyaz* күз, *Bahar* көктем, *Şevval* 1. Kameran күнтізбесінің оныншы айы. 2. Мереке айы. Осы сөздердің беретін мағынасына сәйкес осы мезгілдерде туылатын балаларға сәйкесінше есім беріледі деп пайымдауымызға әбден болады.

– туылған кездегі табиғат жағдайына байланысты жанбыр кезінде туылғандарға – *Yağmur* есімі беріледі. *Karlı, Karyağdı* есімдері нәрестенің туылу уақытында қар жауып жатуымен байланысты болса керек.

– туылған жеріне байланысты теңіз саяхатында туылғандарға *Deniz* есімін беру салты бар /2, 75/. *Талшын* есімі талшын ағашының түбінде туылғандығы үшін берілуі мүмкін.

4) бала дүниеге келген кездегі ата-ананың сезімін білдіретін есімдер.

Ата-ананың балаға деген сезімі *Шаттық, Қуаныш, Бақыт, Sinem, Şadıman, Ümran, Feriha, Ferihan*.

III. Басқа біреудің атынан алынған (меморативтер);

1) тарихта болған атақты адамдар, әдеби шығармалардың кейіпкерлерінің, атақты тұлғалар мен батырлардың құрметіне қойылған аттар.

Belkis – Себе ханшайымының есімі.

Aslı – Kerem ile *Aslı* шығармасының бас кейіпкерлерінің бірінің есімі.

2) өмірден озған ата-баба мен жақын туыстың атын беру.

Түріктерде отбасында дүниеден озған бірінің есімін жалғастыру үшін жаңа туған сәбиге сол есімді беру салты бар /11, 279/. Әсіресе, осы салт бойынша бірінші туылған балаға әкесінің не шешесінің есімі беріледі. Дүниеден қайтқан кісілердің есімін беру сол есімнің қасиетті күшіне сенумен тікелей байланысты бола отырып, сол есімді жалғастыру мақсатымен беріледі /2, 172; 175/.

Нәресте туылмастан бұрын әкесі немесе шешісі дүние салған болса, жынысына қарай қайтыс болған анасының не әкесінің есімін не болмаса осы жағдайға байланысты *Yadigâr* есімі беріледі /12/.

Т. Жанұзақ мұндай салттың қазақ халқында да барын айтады /13, 125/.

IV. Мәдени-тарихи себептермен берілетін есімдер.

1. Діни мағыналы есімдер

1) Пұтқа табынушылықпен байланысты туындаған антропонимдер:

«Халқымыздың ғасырлар бойы басынан кешірген өмір жолында табиғат пен аңға, құсқа сыйыну, ай мен күнге табыну, қасқыр, бұқа сияқтыларды тотем ету – бәрі кісі аттарының қойылуына әсер етпей қоймайды» /14, 23/.

Сонымен пұтқа табынушылық пен байланысты есімдер өсімдік, жануар, өзен, көл, аспан денелері атаулары беріліп отырған. Мысалы: *Айкүн, Айсұлу, Кұнай, Күнсұлу, Қаршыға, Алтын, Күміс, Аушұлан, Аубірді, Гүкай, Гökçiçek, Үлдізай*.

2) тотемге байланысты есімдер негізінен атқа байланысты тай сөзінен, қошқар, бұқа, түйе (бура), арыстан, жолбарыс, барс, киік, жыртқыш құстар, ит сөздерінен жасалып отырған. Баланы жамандықтан қорғау мақсатында Шегіртке, Доңыз, Тасбақа және Борсық есімдері беріліп отырған /15, 110-115/. *Asena* – қасқырдың ұрғашысы.

3) Ислам дініне байланысты есімдер *Айша, Фатима, Әмина, Latife* (Алланың аттарының бірі), *Zeynep, Lübeyne, Emine, Fatma, Rukiyye Sare, Sümeyye, Şeyma,*

Ümmügülsüm, Ayşe, Azra, Hatice, Kamer, Havva.

4) табумен байланысты есімдер.

«Табу – алғашқы қоғам дәуірінде діни сеніммен байланысты белгілі бір сөз, іс, зат атын атауға салынған тиым» /16, 606/.

Тергеу (табу) сөздер дегеніміз атын тура атауға тиым салынған сөздерді басқа сөздермен ауыстырып атау арқылы шыққан сөздер. Ә. Ахметов ат тергеудің себептерін былай түсіндіреді: «Тарихи этнографиялық материалдардың ішінде кездесетін кейбір деректерге қарағанда, магиялық нанымның салдарынан адам мен оның есімінің арасында материалдық байланыс бар деп топшылау түркі тілдес халықтарда, оның ішінде қазақ арасында да кездесетіні байқалады» /17, 33/.

«Түркі халықтарының тілдеріндегі табу мен эвфемизмдерге қатысы мол қосалқы немесе шартты лексиканың пайда болуы атам заманнан осы күнге дейін жеткен, кезінде кең таралған, бірақ бұл күнде біртіндеп жойылып бара жатқан ат тергеу салтымен тікелей байланысты» /17, 37/.

Қазақ қоғамында келін күйеуінің туыстарының атын тікелей атай алмаған. Сол себепті де ол адамдарға тиісті ат тергеп қойып сол аттармен атайтын болған. Бұл қазақ келіндерінің тәрбиелілігі мен тапқырлығының, ойының ұшқырлығын білдірсе керек. Қайын сіңілілерін бикеш, бойжеткен, шырайлым, әкеқыз, әппағым, ерке қыз, еркежан сияқты сөздермен атаған.

Кей кездерде осы ат тергеу салтымен байланысты қойылған есімдер ресми есімдерге айналып отырған.

Табу сөздер тек адам атымен ғана байланысты емес. Ол қоршаған ортадағы бүкіл атауларға қатысты. Соның ішінде жан-жануарлар, түрлі аурулар, табиғат жағдайлары және т.б.

Бір отабсындағы не бір әулеттегі ағайынды балаларға бірдей әріп не бірдей буыннан басталатын ұқсас, үндес есімдер беріледі (қыз және ер балаларға бірдей қатысты). Мысалы: *Айман-Айна-Айдос; Айнұр-Абылай; Мөлдір, Меруерт; Мадина-*

Мадияр-Мәди; Айфер, Айдил, Айнур; Іpek, Іrem;

Ағайынды адамдарға есім берудің тағы бір жолы, ол бірінші не соңғы буыны үндес есім беру. Мысалы: *Айтолқын, Айжарқын; Назым, Назерке; Құндыз, Жұлдыз; Аида, Саида; Айжан, Балжан, Гүлжан; Назгүл, Нұргүл; Нұржан, Гүлжан;*

1. M. Cavit Aker, “Muğla’da Adlarla İlgili Gelenekler ve İnanmalar”, Türk Folklor Araştırmaları, Temmuz 1960, Yıl 11, C. 6, s. 2178

2. Işıl Altun Kandıra Türkmenlerinde Doğum, Evlenme ve Ölüm. Yayıncı Yayınları, Araştırma Dizisi 2. 2004 yıl.

3. İ. Başgöz, Folklor Yazıları. İnsan Adları ve Toplum, Adam Yayınları, İstanbul 1986, s. 215

4. Alaattin Uca TÜRK TOPLUMUNDA AD VERME GELENEĞİ// A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi. Sayı 23. Erzurum 2004.

5. Aydil Erol. Şarkılarla Şiirlerle Türkülerle ve Tarihi örneklerle Adlarımız. (genişletilmiş – geliştirilmiş 2. baskı) Ankara, 1992. – 468 s.

6. Никонов В. А. Имя и общество. Главная редакция восточной литературы издательства «Наука», 1974. 278 стр.

7. Джанузаков Т.Ж. Очерк казахской ономастики. – Алма – Ата: Наука, 1982. – 176 с.

8. Гордлевский В.А. К личной ономастике у османцев// Древности Восточные. Вып. I. М., 1913. Т. 4

19. Pertev Naili Boratov Yüz soruda Türk folkoru (İnanışlar, Töre ve Törenler, Oyunlar). Mas Matbaacılık A.Ş. 2003, İstanbul 384 s.

10. Varis Abdurrahman. Türklerin ad koyma gelenekleri üzerine bir inceleme. Milli Folklor, 2004, yıl 16, C. 8, sayı 61

11. Rıza Yetişen, “Köyde Doğum ve Ad Verme”, Türk Folklor Araştırmaları, Ekim 1972, Yıl 24, C. 14, s. 6450

12. Vehbi Cem Aşkun, Sivas Folkloru, Sivas, 1940, C. 1, s. 112

13. Жанұзақ Т.Ж. Қазақ ономастикасы – Казахская ономастика. I том. Астана, ІС-Сервис ЖІІС, 2006 ж. – 400 бет.

14. Жанұзақов Т.Ж. Қазақ есімдерінің тарихы. Алматы, Ғылым, 1971 – 218 бет. (Лингвистикалық және тарихи этнографиялық талдау).

15. Ahmet Karadoğan Türk şahıs adlarında hayvan kültü // Milli Folklor. Yıl: 15. Sayı 57, 2003.

16. Қазақ тілінің сөздігі / Жалпы ред. Басқарған Т. Жанұзақов. – Алматы: Дайк – Пресс, 1999. – 776 б.

17. Ахметов Ә. Түркі тілдеріндегі табу мен эвфемизмдер (салыстырмалы этнолингвистикалық зерделеу) – Алматы: Ғылым, 1995. – 176 б.

В статье рассматриваются вопросы семантической классификации женских антропонимов в казахском и турецком языках.

Semantik classification of kazakhs and turkish feminine names are considered in this article.

Бигалиева Л.

ПАРСЫ АҚЫНДАРЫНЫҢ ҚАЗАҚ ТІЛІНЕ АУДАРМАЛАРЫ

Қазақ және иран елінің рухани байланысының тарихы тереңде жатқаныны айтып, дәлелдеу артық болар. Себебі, ежелден мұсылман елдері ішінде қазақтармен рухани байланысы бар халықтың бірі – иран елі. Кезінде бодандық саясаттың салдарынан байланыс үзіліп, соңғы жылдары жалғасын тауып отыруының өзі – Қазақстанда жүрген әрбір Иран

азаматы өзін жат сезінбеуінің бір айғағы. Неге десек, қазақтың ұлттық руханияты, салты, тілі мен тарихындағы ортақ нышандардың молынан кездесуі осының дәлелі болса керек. Сондықтан да, әлем төрінен орын алған Ұлы Абай да жас кезінде шығыстың ұлы шайырлары Хафиз, Сағдиден т.б. батасын сұрағандай. «Физули, Шәмси, Сейхали,